

Na 79. Međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu posebnu pažnju privukao nam je štand Agencije za ruralni razvoj Indija, koji je bio raznovrsan, šaren, prepun različitosti, koji je na jednom mestu objedinio rukotvorine nekoliko udruženja žena iz indijske opštine radi promovisanja proizvoda iz domaće radinosti.

Među nekoliko izlagača zainteresovali smo se za delatnost udruženja „Etno art“. Udruženje „Etno art“ iz Indije radi na očuvanju tradicije i običaja ovog područja. U okviru ovog udruženja deluje i nekoliko sekcija kao što su folklorna, grnčarska, tkačka i druge.

Radmila Mitrović, predsednica društva „Etno art“, koje traje više od 6 godina, sa osnovnom orientacijom da okuplja male, sitne proizvođače koji ne mogu da plasiraju svoje proizvode samostalno na tržište. U tome im pomaže Udruženje, koje se zajedničkim snagama, znanjem i voljom svih članica na sajmovima, manifestacijama, od kojih neke i same organizuju (Etno festival Indija) izlažu i promovišu svojih ruku delo. Proizvode članova Udruženje distribuira po suvenircicama, a od prošle godine, neki njihovi proizvodi našli su se i u reprezentativnoj pletenoj korpi predsednika opštine Gorana Ješića kojom on dariva opštinske goste. Obavezni sastojci te „ikebane“ rukotvorina sremačkih žena, su „Skočko“ iz UŽ „Banstolka“, sok od zove, koji stranci nemaju mogućnosti da probaju u drugim zemljama osim u našoj, poneka teglica ajvara i nekog atraktivnog pakovanja zimnice i medenjaci.

Jedan od noviteta Udruženja „Etno art“ predstavljen na Sajmu poljoprivrede ove godine jesu upravo „Tamarini medenjaci“ koje pravi Tamara Prodanović iz Indije. „Tamarini medenjaci“ su odmah prihvaćeni od strane potrošača, što zbog svog ukusa, što zbog atraktivnog pakovanja, a gospođa Radmila Mitrović ni najmanje ne sumnja da će taj medenjak uskoro postati slatki suvenir opštine Indija. Medenjacu su reprezentativan slatki zalogaj načinjen od prirodnih sastojaka, meda, po staroj recepturi, a kako kažu da je tradicionalno najbolje, ovo je baš jedan takav proizvod. Međitim, medenjak u formi kako su ga pravile starije generacije, mada istog ukusa, promenio je oblik i boju. Za autora narandžastih, zelenih, pink, zvezdica, srdaca, sunaca, transformacije ove medene poslastice radi atraktivnosti bila je više izazov nego problem, jer je njihov kreator po profesiji dizajner.

-Naše Udruženje, uz medenjake, nastavlja trend pripreme slatko slane zimnice, pravimo prirodne sokove - kaže Radmila Mitrović. Trenutno na štandu se mogu naći sokovi od ovogodišnje zove, a planiramo da nastavimo pravljenje sokova od višnje, nane, matičnjaka, drenjine, svega onoga što nam priroda daje, uberemo i napravimo ukusne i zdrave proizvode.

-Krenuli smo u edukaciju HACCP sistema, prošli smo obuku i nadam se da ćemo ubrzo standardizovati sve naše proizvode. Pred nama je još jedan, mnogo teži zadatak. Od svih naših proizvoda jedino je Fruškogorski Skočko, Mirjane Hemon zaštićen, a prikupljanje dokumentacije je dosta skupo. Medenjak je prvi na tom spisku, koji je zaslužio da bude zaštićen, a odmah za njim sokovi. Ti medenjaci koje mi pravimo na naš način, sokovi od zove, nane, matičnjaka, drenjine, su čisti proizvodi prirode, nastali sakupljanjem biljaka u nenaseljenim, nezagađenim predelima naše Fruške gore, su to zaslužili – naglašava Radmila Mitrović.

Nekako uvek sa dubokim poštovanjem zastanem pored svega što je napravila ženska ruka. U trenucima dok zadržano gledam čudesa nazvana ručnim radom, prolaze mi kroz glavu sati, dani, meseci provedeni nad nečim što će postati nešto, delova koji će se oplemeniti u celini. I u XXI veku, u vreme kada vremena nema, ima ljudi, a pre svega vrednih žena koje ne odustaju od onoga što je dobro, zdravo i lepo na naš način. Razgovarajući sa gospođom Radmilom Mitrović, i sa mnogim drugim ženama iz raznih UŽ, ne mogu, a da ne primetim da su se i te žene, opredeljene za takav način privređivanja, promenile i postale svesne vrednosti svog rada i svoje uloge u društvenoj zajednici. Srbija još uvek može da se pohvali znanjem i umenjem manuelnog rada, samo je problem da li će ga uvek nezaobilazna aktuelna politička struktura podržati i uložiti u te čuvare narodnih, tradicionalnih vrednosti dovoljno, da bi se od toga moglo pristojno živeti.

